

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quid illud sit? parag. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

9. Objicies. Modò Sacer Textus dixit, requiri certum nuncium. Ergo unus sufficit testis, secus dixisset (*nuncios.*)

Respondeo, propter hanc considerationem putarunt plures apud Sanchez, a sufficere testem unum de visu. Sed immerito, nam illa vox (*nuncium*) in hoc textu est neutrius generis, & stat pro (*Nunciatione*) sensusque est hujusmodi. *Donec certum nuncium, seu certam nunciationem* (a uisio Italice) recipiant. Nec gratis affigimus hanc interpretationem, cum ipsa materia, de qua agitur, illam prorsus exposulet. Atque hæc tria non sufficiunt, sufficiunt verò tria sequentia.

10. Quartò enim, si cum fama, seu cum Testibus de auditu adjungantur aliæ conjecturæ non levis momenti, utique b sufficiunt, quia, sic, rem moraliter, & humano modo certam faciunt, atque hic maximè valet prudens Judicis arbitrium.

11. Quintò. Si cum unico Teste de visu aliæ simili modò conjecturæ, seu adminicula conjungantur, multo magis, si per distantiam major probatio speranda non sit, sufficere docet Sanchez. c

12. Sextò. Si Rector Parochiæ testificetur de morte prædicta, vel exhibeatur ejus authentica fides, probabitur tunc sufficienter mors, quia hæc est probatio publici Officialis, seu per publicam scripturam exhibita quæ fidem moraliter certam facit.

13. Sed quid, si, adhibitis necessariis diligentis moraliter, constat de morte conjugis, unde bona fide matrimonium quis novum contrahat, sed casu occurrat, conjugem illum vivere, validumne fuit novum matrimonium?

14. Respondeo, omnino fuisse invalidum; neque enim bona fides, immo, neque Judicis sententia, si fortè interposita fuisset, potest tollere impedimentum dirimens matrimonium. Quare conjux ille, qui defunctus credebatur, si fortè appareat, revocare sibi omnino suam conjugem debet.

15. Inquiret Curiosus. Si Titius v. g. mala fide contraxisset cum Catharina, quæ tamen Catharina putabat fide bona, & fortè ex Judicis sententia Bertam conjugem priorem Titii jam è vivis decessisse, contingat autem, ut deinde idem Titius asserat Cathariæ, matrimonium inter ipsos esse irritum, quia sua Titii conjux Berta verè vivebat, quando

item Titius contraxit matrimonium cum ipsa Catharina, illinc obligabitur cedere Catharina?

Respondeo, Nisi certò ostendatur ex aliis probationibus tunc vivam fuisse Bertam, non obligatur, quia propria Titii confessio ipsi Titio præjudicat, non verò alteri tertio. Legantur Sanchez, d & ea, quæ ego dixi in hanc rem e alibi.

16. Iam, si occurrat oppositum, quid dicendum? Verè mortua est uxor Titii, sed putantes ipsi Titius, & Catharina Bertam vivere, matrimonium cum mala fide contraxerunt, contraxeruntne validè?

Respondeo. Si fides mala fuit innixa certitudini, quamvis solum existimata, invalidè contraxerunt, quia tunc adesse sufficiens consensus non potuit: Si verò fuit innixa dubitationi, vel probabilitati, quam ipsi non curarunt indagare (quod idem esset, si pendente lite pro validitate prioris matrimonii, novum contraxissent; sic enim etiam contraxerunt cum dubio) si, inquam, sic fuit, & deinde invenitur verè fuisse Bertam mortuam, validè contraxerunt. Ratio est, quia in hoc casu adsuit sufficiens consensus, ut dicemus aliquantulum postea. Quem locum, nisi legas, hanc rationum diversitatem intelligere profectò nequaquam poteris.

CAPUT XI.

Impedimentum X.

Publica Honestas,

§. I.

Quid illud sit?

1. **I**mpedimentum publicæ honestatis, (seu, ut solet etiam appellari, Justitiæ publicæ honestatis, propterea quod ab Ecclesia institutum est, propter quandam honestatem, & decentiam publicam) oritur ex duobus capitibus, puta ex sponsalibus, & matrimonio tantum rato, sed in diversis gradibus.

2. Si enim Titius v. g. contraxit sponsalia cum Berta, idem Titius non poterit, etiam

DISSOLUTIS SPONSALIBUS, AN
etiam dissolvatur hoc Impedi-
mentum?

Ut testatur etiam post mortem Betæ, a conjungi in
tur Villa. Matrimonio cum consanguineis Betæ in
lab. de co- primo gradu, nempe cum Matie, vel Soro-
runt (sor- te, vel filia dictæ Betæ, nec Berta cum si-
tentia T. I. milibus consanguineis Titii; quia ex spon-
in summ. salibus, respectu dictorum nascitur impe-
n. 14. diff. ditorum) nam respectu aliorum quorum-
16. nu. 4. cunque, ex sponsalibus solum oritur impe-
Aver. q. dimentum impediens, ut dicemus *b* infra
17. mat. suo loco.

3. Si verò idem Titius contraxit matri-
monium per verba de presenti cum Berta,
sed nondum consummavit (si enim con-
summavit, oritur impedimentum aliud,
quod appellatur Affinitatis, & de quo cap.
sequenti dicemus) quo pacto est matrimo-
nium tantummodo ratum, non poterit Ti-
tius contrahere matrimonium cum nulla ex
consanguineis Betæ usque ad quartum
gradum inclusivè, nec Berta cum similibus
consanguineis Titii, ut notat saltem ex rece-
pta legitima consuetudine. Pontius, e No-
teitur bene hæc diversitas, nam ego ad aliqua
36. n. 4. peculiariter de duobus dictis capitibus separ-
Aver. l. c. ratim explicanda, gradum facio.

Ver. Hinc.

§. II.

Publica Honestas ex sponsalibus.

1. **T**ria peculiariter de hac habet Tridenti-
num. *d* Primò disponit, ut, quia jure
24. c. 3. de antiquo hæc publica honestas orta ex spon-
Ref. m. r. salibus extendebatur usque ad quartum gra-
dum, nec restringatur, ut dictum est, ad
Primum.

2. Secundò, ut non enascatur hoc impe-
dimentum, nisi ex sponsalibus validis.
e Ita G. Quare, si ex quocunque capite, sive ex de-
Hurt. de fectu consensus, quamvis solum interni, e
mat. d. 21. five ex impedimento occulto, quo sponsi
diff. i. n. 3. laborarent, invalida essent sponsalia, hoc
aliter citat impedimentum nullum esset.

3. Tertiò, ut sponsalia debeant esse, ab-
soluta, nam si sint conditionata, hoc impe-
dimentum pari modo non
incurritur. Vide
num. 9.

Tamburinus de Sacramentis.

4. Circa hæc sic dubitare posses. Pri-
mò, Titius, & Berta contraxerunt validè
sponsalia, sed deinde, sine mutuo con-
sensu ea dissolverunt, sive ex justa causa
alter legitime à sponsalibus recedendo, ea
fuerunt legitime dissoluta, Tu ergo nunc
dubitas, an sponsalibus jam cessantibus,
cesset etiam impedimentum publica Hone-
statis.

5. Respondeo. Cessare putat *f* Hurtadus
aliique, quia cum nunc sint dissoluta illa
sponsalia, jam verificatur, illa esse invalida,
unde ex Tridentino, ut dictum est num. 2.
non parient impedimentum. Non cessare
docet Sanchez *g* cum aliis, quia initio fue-
runt valida sponsalia, unde jam ortum fuit
impedimentum, illo autem semel exorto,
non dependet à voluntate sponsorum ejus
cessatio. Confirmatur, quia non cessat hoc
impedimentum morte alterius ex sponsis, ut
§. 1. diximus, & tamen tunc dissolvuntur
sponsalia.

6. Utraque sententia videtur probabilis.
Quòd enim prior *h* afferat pro se declara-
tionem Cardinalium, nihil est, quia etiam
posterior *i* aliam pro se Cardinalium de-
clarationem inducit, immo, & stylum *k*
Curie Romanæ per quem obtineri in ejus-
modi casu, de quo loquimur, dispensatio
soler. Ad rationem posterioris posset prior
respondere hoc impedimentum non enasci,
nisi, quando adsunt sponsalia, ac quando
sunt retractata, moraliter non adsunt, unde
non est mirum, si non remanet impedi-
mentum.

Ad confirmationem potest afferri dispa-
ritas, nam, quia sponsalia retractata non
fuerunt à sponsis ante mortem. Noluit
Ecclesia, ut impedimentum aboleretur per
solum mortem, quia judicantur perma-
nere.

7. Pro priore sententia habeo Consilium | *P. Musti-*
Patris Petri I Musticæ Doctissimi Theo-
logi nostræ ætatis, cujus supra etiam memi-
ni, qui Consilium sic absolvit: Unde potest, scrip. cont-
qui contraxit sponsalia de futuro cum filia, po-
sita verò per mutuum consensum dissoluta, po-
40.